

ONDERZOEKERS ANALYSEREN ONGEVALLEN

PAK KANS OP AFLEIDING AAN

Een ongeval in het magazijn heeft behoorlijk wat gevolgen voor een bedrijf. Zeker als het een zwaar ongeval is, met ernstig letsel of erger. Afleiding speelt soms een rol bij het ontstaan van een ongeval waarbij een heftruck betrokken is. Het goed bekijken van werkprocessen kan de afleiding beperken.

Aanrijdingen tussen een heftruck en een voetganger ontstaan in een deel van de gevallen doordat mensen zijn afgeleid. Dat is niet altijd te voorkomen, maar er kan wel meer worden gedaan om een ongeval te voorkomen. Dat is de conclusie die het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) trekt na een grondige analyse van vijftig ernstige ongevallen in de periode 2012-2018. In het rapport 'Afleiding bij aanrijdingen op de werkplek' bevelen de onderzoekers bedrijven aan om kritisch te kijken naar de manier waarop het werk georganiseerd is en de inrichting van de werkplek.

“Belangrijk is in elk geval dat er duidelijke regels zijn”

Voor het onderzoek maakten de onderzoekers gebruik van de zogenoemde Storybuilderdatabase, waarin ruim dertigduizend rapporten van arbeidsongevallen zijn verwerkt. “Dat zijn onderzoeksrapporten die door inspecteurs zijn opgesteld en die wij als basis kunnen gebruiken voor onze onderzoeken”, legt onderzoekster Vera Sol van het RIVM uit. “Net als de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid waren ook wij benieuwd naar welke rol de menselijke factor speelt bij ongevallen. Zaken als werkdruk en vermoeidheid zijn moeilijk uit de rapporten te halen, maar over het onderwerp afleiding was wel genoeg informatie. Daarop hebben wij vijftig ongevallen uit de database gehaald en die zijn wij gaan analyseren.”

Wie denkt dat een mobieltje een grote bron van afleiding is, zit er volgens de onderzoekers naast. Zij zien voornamelijk andere oorzaken voor afleiding op de werkplek. “Dat kan bijvoorbeeld rommel op de werkvloer zijn, waardoor een heftruckchauffeur even wegstijgt van de situatie. Of een voetganger die al lopend denkt aan de boodschappen die hij na werktijd gaat doen, waardoor hij minder goed let op de heftrucks die om hem heen rijden. In de rapporten van de inspectie is overigens niet altijd te vinden wat de exacte bron van afleiding was. Bij een deel was het echter wel duidelijk en dan blijkt dat afleiding mensen als het ware overkomt. Ze zoeken het niet op.”

Bronaanpak

Bedrijven moeten zich er volgens de onderzoekers van bewust zijn dat werknemers nooit 100 procent van de tijd kunnen opletten tijdens hun werk. “Als je dat weet, kun je maatregelen nemen om te voorkomen dat een potentieel gevaarlijke situatie ontstaat”, schetst Sol. “Het best is de bronaanpak, waarbij je

Vera Sol: “Het loont om alle processen na te gaan en te kijken of er ergens problemen kunnen ontstaan als mensen zijn afgeleid.”

Zorg voor een duidelijke afscheiding tussen het wandelgebied en het gebied waar heftrucks rijden. Als iemand dan even niet oplet, heeft dat minder grote gevolgen. (Foto A-Safe)

er voor zorgt dat de voertuigen gescheiden worden van de voetgangers. Belangrijk is dan wel om dat goed te doen en in te spelen op menselijk gedrag. Als iemand pauze heeft en via de voetpaden lang onderweg is naar de kantine, is hij eerder geneigd een kortere route te nemen en snel over te steken via een gebied waar heftrucks rijden. Misschien is het anders inrichten van een magazijn dan een betere optie.”

Een andere vorm van afleiding die moeilijk is aan te pakken, is de concentratie op werkzaamheden. Sol: “Werknemers zijn vaak gefocust op het uitvoeren van hun taak en vergeten dan wat er om hen heen gebeurt. We hebben een voorbeeld gehad waarbij een bouwinspecteur naar boven aan het kijken was om te controleren of alle bouten in een dak van een tunnel goed bevestigd waren, terwijl een heftruckchauffeur al rijdend zocht naar achtergebleven rommel en daarvoor naar de grond keek. De inspecteur hoorde de heftruck niet. Zeker de elektrische modellen zijn erg stil en een ongeval was dan ook onvermijdelijk.”

Hekwerk

Wat er precies kan worden gedaan om de afleiding te verminderen en zo de kans op een ongeval te verkleinen, verschilt volgens Sol per bedrijf. “Het loont om alle processen na te gaan en te kijken of er ergens problemen kunnen ontstaan als mensen zijn afgeleid. Maar wat bij het ene bedrijf werkt, kan ergens anders misschien niet worden toegepast. Belangrijk is in elk

geval dat er duidelijke regels zijn, die ook voor de werknemers te begrijpen zijn. Als werknemers niet de voetpaden gebruiken, maar andere paden als een soort olifantenpadje, vraag dan waarom ze dat doen.”

Het advies van Sol is om goed na te gaan waar afleiding voor problemen kan zorgen en dat dan aan te pakken. “Vaak zie je dat er pas iets wordt gedaan nadat het mis is gegaan. Zoals een bedrijf waar pas een hekwerk werd geplaatst tussen het voetgangers- en voertuigengebied na een ongeval. Zorg er daarnaast voor dat medewerkers over persoonlijke beschermingsmiddelen beschikken, zoals als een veiligheidshesje en -schoenen. Soms is een oplossing eenvoudig. We hadden een bedrijf waar bezoekers langs de receptiebalie een stuk door het magazijn konden lopen, met alle risico's van dien. Door de receptiebalie helemaal dicht te maken, was dat opgelost.”

Op de website www.lerenvoorveiligheid.nl is het hele rapport te downloaden. ●●●

DAG VAN HET VEILIGE MAGAZIJN

Op de Dag van het Veilige Magazijn, die op 24 maart online wordt gehouden, komt het creëren van een veilige werkomgeving aan de orde. Aanmelden kan via www.dagvanhetveiligemagazijn.nl.